

Energidepartementet
postmottak@ed.dep.no

Eidsiva Bioenergi AS
Org nr.: 980 258 165
Tlf: 480 92 200
bioenergi@eidsivaenergi.no
Postboks 4100, 2307 Hamar

Dato

15.05.2024

Høringsinnspill virkemiddelutredning 24/815

Det vises til Energidepartementets høring utredning av virkemidler for karbonfangst fra industri og avfallsforbrenning, og vi takker for å kunne gi innspill til høringen.

Eidsiva Bioenergi er Norges 3. største fjernvarmeselskap, og Norges største leverandør av fjernvarme basert på biobrensel. Vi leverer fjernvarme i 16 byer og tettsteder i Innlandet og Akershus. Vi er også eier og driver av avfallsforbrenningsanlegget på Trehørningen utenfor Hamar. Dette anlegget sluttbehandler og energigjenvinner ca 80 000 tonn avfall fra regionen. Energien som blir gjenvunnet utnyttes som fjernvarme i Hamar, produksjon av elektrisitet og dampleveranser til nærliggende industri.

Premisser for rammebetingelser rundt avfallsforbrenning

Avfallsforbrenning er sluttbehandling av avfall som ikke kan eller bør materialgjenvinnes. Norge har kapasitet til å forbrenne ca. 2/3 av alt innenlands avfall, mens den siste tredelen blir eksportert, i all hovedsak til Sverige. Vi er en del av et europeisk marked for avfall. I dette markedet totalt sett er det *underkapasitet* på avfallsforbrenning. Vårt anlegg på Trehørningen er, som øvrige anlegg i Norge, i all hovedsak strategisk plassert og dimensjonert for å behandle det avfallet som oppstår i nærområdet, og samtidig bidra med termisk energi inn i det lokale fjernvarmesystemet. I tillegg til å være en del av løsningen rundt avfallshåndtering, er energileveransene fra anlegget en sentral del av det norske energisystemet, ved stabile leveranser av energi til byer og tettsteder i perioder med stor etterspørsel, året rundt – herunder på kalde dager når det ikke blåser eller sola skinner.

Bransjen opplever stadig innstramning av miljøkrav som krever kontinuerlig forbedring. Avfallsforbrenningsanleggene har ulik eierform og driftsform; flere er som vårt, eid av energiselskap og fullintegrert med et fjernvarmesystem. En del anlegg er eid av «avfallsbesitter», oftest interkommunale selskaper. Et fellestrekk for alle anleggene er krevende drift og lave marginer i selve avfallsforbrenningen. Dette betyr at det **ikke er rom for store ekstrakostnader rundt avfallsforbrenning** uten at det vil få konsekvenser for utvikling av behandlingskapasiteten.

En utforming av rammebetingelser rundt avfallsforbrenning må derfor ha som premiss at:

1. Det er sterkt ønskelig å beholde virksomhet relatert til avfallsforbrenning i Norge, da alternativet er uttransport av ytterligere mengder avfall. Mangel på forbrenningskapasitet i Europa vil i tillegg medføre økte klimautslipp fra deponier og økt transport
2. Det er ikke rom for økte kostnader for avfallsforbrenningsanleggene som ikke kompenseres

Kort om dagens avfallsforbrenningsavgift

Selv om dagens avgift har de beste intensjoner om å muliggjøre tiltak for utslippsreduksjon fra avfallsforbrenning, så er dens foreløpig eneste konsekvens at selskapene taper penger. Økende avgift vil medføre løpende vurderinger rundt reduksjon/utfasing av dagens kapasitet i Norge. Slik avgiften er utformet pr. i dag kan man ikke kompensere ved å sende avgiften videre til avfallsbesitter. Prisen på avfall til anleggene er bestemt i et nord-europeisk marked og særlig anlegg som ligger langs grensen mot Sverige eksponeres for et marked med lavere kostnader. Utfordringen vil øke dersom avgiften heves på det nivået som skisseres pr. i dag. Prispresset i forhold til det svenske markedet vil fortsette å øke og lønnsomheten til avfallsforbrenning blir ytterligere svekket.

Forbrenningsavgiften bør avskaffes. Alternativt bør den settes tilbake til 2022 nivå evt harmoniseres med reelt svensk nivå. Som et siste alternativ kan man vurdere å innføre avgift på alt avfall, også det som går til eksport.

Utvikling av rammebetingelser innenfor en miljøavtale

Avfallsforbrenning har flere spesielle særpreg som gjør at de totale rammebetingelsene må utformes med kløkt. Det betyr at man bør søke samarbeid mellom bransje og myndigheter der man har som mål om å finne en kostnadseffektiv løsning for å nå klimamålene, uten å ødelegge for den velfungerende klima- miljø- og energimessige løsningen som avfallsforbrenning er. Dette kan gjerne utformes som en «miljøavtale» der man baserer seg på læring fra hva man har oppnådd innenfor andre tilsvarende avtaler, for eksempel NOx avtalen.

Om de ulike forslagene til Oslo Economics

Med så stor usikkerhet både mht fremtidige avgifter på fossile utslipp og eventuelle inntekter fra karbonfjerning (fangst av de biogene utslippene), stiller vi oss bak KAN sine konklusjoner om de ulike forslagene til Oslo Economics, og en løsning med langsiktige differansekontrakter der staten tar risiko for å sikre økonomien til karbonfangstanleggene.

Differansekontraktene må tilpasses de enkelte anleggene, da drivere som bla geografi og størrelse vil påvirke kostnadene med å realisere karbonfangst. Vår vurdering er at en løsning med auksjoner vil være svært krevende for avfallsforbrenningsbransjen da den består av små utslippspunkter og mange mindre virksomheter. Vi støtter også at staten tar en nøkkelrolle knyttet til transport og lagring av CO₂. De ulike avfallsforbrenningsanleggene har verken skala eller kompetanse til å ta ansvar for dette.

En subsidieordning i form av differansekontrakter som tildeles det enkelte anlegg på minst 15 år gjennom direktetildeling er å foretrekke.

Staten må ta en hovedrolle for å sikre tilgang på transport og lager

Om bruk av CO₂

For mindre anlegg som vårt på Trehørningen er det utfordrende å etablere en komplett verdikjede fra fangst på anlegget til evig lagring i for eksempel Nordsjøen. En av utfordringene er krevende og dyr transport. Samtidig er det behov for CO₂ til ulike formål, bla til produksjon av bærekraftig drivstoff. For å unngå unødig transport av CO₂ vil det da være viktig at CO₂ fra avfallsforbrenning kan

ansees som bærekraftig i denne konteksten. For å få til dette kan en løsning med «swap» av CO2 være en løsning der det legges til rette for revisorgodkjent utveksling av CO2 mellom utslippspunkt basert på massebalanser, uten at CO2 nødvendigvis utveksles fysisk. For eksempel der vi «swapper» vårt fossile CO2 som fanges på Trehørningen med Celsios biogene CO2 som lagres. Slik kan alt vårt fangede CO2 brukes til bærekraftig drivstoff.

Virkemidlene må ta hensyn til behovene for verdikjedene for bruk av CO2 med bla løsning for «SWAP» av volum.

Tidsfaktoren

Oslo Economics peker på at teknologien rundt fangst antagelig har høy modenhet, men det mangler å modnes markedsmessig. Med avfallsforbrenningsanlegg av svært ulik størrelse, ulik plassering og med ulik organisering, så vil det være en sannsynlig utvikling der anleggene etablerer karbonfangst til ulik tid, og det kan til og med være mest hensiktsmessig at noen få anlegg ikke etablerer dette. Med en målsetting om å beholde aktivitet knyttet til avfallsforbrenning i Norge må rammebetingelsene hensynta dette. Med fangst av ca 50 % biogene utslipp vil bransjen i sum etter hvert fange mer enn den slipper ut. Med en spredt geografi vil det også være mest fornuftig at noen av anleggene fanger CO2 for bruk, i det minste i en overgangsperiode

Tidsfaktoren for å modne og etablere karbonfangstanlegg for avfallsforbrenningsanleggene, og høy kompleksitet i utformingen av relevante virkemidler synliggjør viktigheten av tett og god dialog med bransjen rundt utforming av disse.

Rammebetingelsene må hensynta målet om å opprettholde avfallsforbrenning i hele landet.

Se også.

Vi støtter Fjernvarmeforeningens hørings svar med særlig fokus på forbrenningsavgift og energiutnyttelsen.

Vi støtter Carbon Centric sitt hørings svar med fokus på fangst og bruk samt deres rolle som en liten CCSU aktør.

Vi støtter KAN CO2 sitt hørings svar med fokus på utforming av virkemidler for CCS tilpasset vår næring.